

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 14-15 stycznia 2011 r.
na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku
Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej
dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku „ochrona środowiska”
na poziomie studiów pierwszego stopnia

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.

Wizytację przeprowadził Zespół Oceniający w składzie:

prof. dr hab. Stanisław Kondracki (przewodniczący, członek PKA),

prof. dr hab. Janusz Pala (ekspert, członek PKA),

prof. dr hab. Józef Koc (ekspert PKA),

mgr Agnieszka Socha-Woźniak (ekspert PKA)

Anna Gałka (ekspert PKA, przedstawiciel PSRP).

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Wizytację przeprowadzono w dniach 14-15 stycznia 2011 r. Przed wizytacją członkowie Zespołu zapoznali się z Raportem Samooceny przekazanym przez Władze Uczelni, na spotkaniu w dniu poprzedzającym wizytację sformułowali wstępnie dostrzeżone problemy, a także ustalili plan wizytacji.

Podczas wizytacji zrealizowano między innymi:

- spotkanie z władzami rektorskimi Uczelni z udziałem władz wizytowanego Wydziału,
- hospitację wybranych zajęć dydaktycznych;
- wizytację bazy dydaktycznej Wydziału oraz biblioteki;
- spotkanie ze studentami różnych roczników studiów, przedstawicielami Samorządu Studenckiego oraz Kół Naukowych działających na Wydziale;
- spotkanie z pracownikami naukowo-dydaktycznymi prowadzącymi zajęcia na kierunku „ochrona środowiska”.

Była to pierwsza wizytacja w celu oceny jakości kształcenia na kierunku „ochrona środowiska” w tej Uczelni. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Wizytację rozpoczęto od spotkania z J.M. Rektorem Uczelni. W spotkaniu uczestniczyli Prorektorzy oraz Dziekan Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku z zespołem osób uczestniczących w opracowaniu raportu samooceny. Na spotkaniu J.M. Rektor zapoznał zebranych ze strukturą Uczelni oraz głównymi problemami związanymi z jej funkcjonowaniem. Przewodniczący Zespołu Oceniającego przedstawił członków Zespołu oraz przekazał J.M. Rektorowi upoważnienia do przeprowadzenia

wizytacji. Po spotkaniu rozpoczęto wizytację polegającą m.in. na analizie dokumentacji dotyczącej jakości kształcenia na ocenianym kierunku, oglądzie infrastruktury naukowo-dydaktycznej Wydziału oraz jego wyposażenia w aparaturę analityczną i kontrolno-pomiarową wykorzystywaną w procesie dydaktycznym oraz zapoznanie się z informacją o badaniach związanych tematycznie z ocenianym kierunkiem studiów. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły dobre warunki do pracy zespołu wizytującego.

Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, jego pracownikami i studentami ocenianego kierunku oraz hospitacji zajęć dydaktycznych.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym

Misja Uczelni została sformułowana w uchwale Senatu ATH z 1.02.2002 r. w sposób jednoznaczny. Wyróżnia się w niej wykorzystanie tradycji i dorobku cywilizacji, uczestnictwo w rozwoju nauki, kultury i gospodarki oraz w rozwiązywaniu ważnych problemów naukowych, społecznych i technicznych. Misję tę Uczelnia wypełnia przez realizację następujących celów: kształcenie i przygotowanie studentów do aktywnego życia w społeczeństwie, prowadzenie badań na najwyższym poziomie, kształcenie kadry naukowej oraz uczestnictwo w przemianach cywilizacyjnych i wzbogacenie kultury kraju.

Najważniejszym zadaniem Uczelni jest przygotowanie studentów do twórczej pracy oraz nabycie umiejętności ciągłego rozwoju własnej osobowości. Misja i strategia Uczelni jest właściwa. ATH jako jedyna Uczelnia państwowa i największa na Podbeskidziu realizuje ją we współpracy z Samorządem lokalnym i wojewódzkim, uczelniami zagranicznymi oraz lokalnymi organizacjami gospodarczymi. ATH na lokalnym rynku edukacyjnym jest jednostką wiodącą.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów

Akademia Techniczno-Humanistyczna (AT-H) z siedzibą w Bielsku-Białej jest publiczną uczelnią akademicką posiadającą osobowość prawną i działającą na podstawie: ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dn. 27 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.), Statutu Uczelni oraz Regulaminu studiów przyjętych przez Senat Uczelni

odpowiednio Uchwałami: Nr 358/03/III/2007 z dnia 30 marca 2007 roku (tekst jednolity) oraz Nr 342/12/III/2006 z dnia 22 grudnia 2006 r. (tekst jednolity). Nadzór nad Uczelnią sprawuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Zgodnie z § 32 ust. 1 i 2 Statutu Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej organami kolegialnymi Uczelni są senat i rady wydziałów, a organami jednoosobowymi - rektor i dziekani. Organy Uczelni oraz Wydziału zostały powołane zgodnie z przepisami wewnętrznymi Uczelni. Podczas wizytacji przedstawiono akty wyborów Władz na kadencję 2008-2012.

Aktualny skład Senatu Uczelni nie spełnia wymagań art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 33 ust. 1 pkt f Statutu Uczelni. (w składzie Senatu brakuje przynajmniej jednego studenta). Posiedzenia Senatu zwoływane są zgodnie z § 35 ust. 1 i 2 Statutu Uczelni. Analiza podjętych uchwał wskazuje, iż Senat Uczelni działa w zakresie swoich ustawowych kompetencji. Senat wywiązuje się z obowiązku ustawowego w zakresie art. 169 ust. 2, ustalając warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy - uchwałę rekrutacyjną na rok akademicki 2010/2011 Senat Uczelni podjął w dniu 26 maja 2009 r.

Senat wywiązał się także z obowiązku wynikającego z art. 130 ust. 2 ustawy, tj. określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Wysokość pensum dydaktycznego została określona w sposób zgodny z art. 130 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym.

Dokumentacja dotycząca pracy Senatu prowadzona jest prawidłowo: Uczelnia posiada protokoły z obrad wraz z opisem i sposobem głosowania oraz jako załączniki – m.in. listy obecności oraz uchwały.

Rektor zatrudniony jest w Uczelni zgodnie z art. 72 ust. 1 ustawy, jako w podstawowym miejscu pracy. Rektor wypełnił wynikający z przepisów art. 35 ust 1 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym obowiązek przekazania Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego rocznego sprawozdania z działalności Uczelni wraz z informacją dotyczącą obsady kadrowej na prowadzonych kierunkach studiów. Rektor wydaje zarządzenia zgodnie ze swoimi kompetencjami.

Skład **Rady Wydziału** Nauk o Materiałach i Środowisku spełnia wymagania art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 39 ust. 1 pkt d Statutu Uczelni. Posiedzenia tego organu zwoływane są przez Dziekana zgodnie z § 41 ust. 1 i

2 Statutu Uczelni. Rada Wydziału wywiązuje się z obowiązków przewidzianych art. 68 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 40 ust. 1 pkt. b Statutu Uczelni, uchwalając plany studiów i programy nauczania dla ocenianego kierunku studiów. Rada Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku powołała w dniu 12 lutego 2010 r. Wydziałową Komisję Rekrutacyjną prowadzącą postępowanie kwalifikacyjne w roku akademickim 2010/2011.

Dokumentacja dotycząca pracy Rady Wydziału prowadzona jest poprawnie i zawiera m.in. protokoły z obrad (wraz z opisem i sposobem głosowania) oraz listy obecności i stosowne załączniki.

Dziekan Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku zatrudniony jest w Uczelni zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, jako w podstawowym miejscu pracy.

Opłaty za studia określone zostały Zarządzeniem Rektora Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej z dnia 30 czerwca 2010 r. w sprawie opłat za studia w roku akademickim 2010/2011 w Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej.

Limity przyjęć na studia określono Uchwałą Senatu Nr 600/03/IV/2010 z dnia 5 marca 2010 r. w sprawie planów przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2010/2011.

Opłaty za wydawane dokumenty zostały ustalone zgodnie z § 20 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634).

Aktualny **Regulamin Studiów** w Akademii Techniczno – Humanistycznej został uchwalony dnia 22 grudnia 2006 roku. Samorząd Studencki wydał 18 grudnia 2006 roku pozytywną opinię w sprawie treści w/w dokumentu, czego wymaga zapis art. 161 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. **Regulamin pomocy materialnej** dla studentów Akademii Techniczno–Humanistycznej został uchwalony w ostatecznej formie dnia 2 października 2009 roku. Uczelnia na wizytowanym kierunku prowadzi studia niestacjonarne. Na podstawie art. 160 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym zawiera ze studentami umowy cywilno – prawne. Analizowane akty wewnętrzne są zgodne z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

Akademia Techniczno–Humanistyczna w Bielsku Białej kształci około 7,5 tysiąca studentów (około 2 tysiące absolwentów rocznie) na 17 kierunkach studiów, na studiach I i II stopnia, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Poszczególne kierunki studiów przypisane są do określonych wydziałów, na których realizowana jest zasadnicza część dydaktyki danego

kierunku. Uczelnia ma 5 wydziałów. Kierunek „ochrona środowiska” realizowany jest na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku, na którym są jeszcze trzy inne kierunki studiów (włókiennictwo, budownictwo i inżynieria środowiska). W skład Wydziału wchodzi dwa instytuty. Kierunek „ochrona środowiska” jest nieformalnie przypisany do Instytutu Ochrony i Inżynierii Środowiska. W skład tego Instytutu wchodzi 6 zakładów, którym przypisane są określone obszary badań i dydaktyki wypełniające w pełni profil kształcenia w zakresie treści kierunkowych i specjalnościowych oraz części podstawowych. Pozostałe treści dydaktyczne realizowane są w pozostałych jednostkach Wydziału i Uczelni. Za dydaktykę odpowiada Dziekan Wydziału z trzema prodziekanami oraz kierownictwo Instytutu i Zakładów. Nadzór nad realizacją kształcenia ma Rektor i dwóch prorektorów. Struktura organizacyjna Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku oraz Instytutu Ochrony i Inżynierii Środowiska odpowiedzialnych za kształcenie na kierunku „ochrona środowiska” jest wystarczająca dla zapewnienia prawidłowego kształcenia.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym .

Tabela nr 1. Liczba studentów i doktorantów według form kształcenia (Stan na 12.01.2011 r.)

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	Uczelni	Wydziału	Uczelni	Wydziału
Studia stacjonarne	4 416	663	38	-
Studia niestacjonarne	2 698	265	-	-
Razem	7 114	928	38	-

Akademia Techniczno- Humanistyczna w Bielsko-Białej kształci 7.114 studentów (nie uwzględniając uczestników studiów doktoranckich), w tym 4.416 na studiach stacjonarnych (62,07 %) oraz 2.698 na studiach niestacjonarnych. Uczelnia spełnia tym samym wymagania dla uczelni publicznych określone w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, stanowiącym, iż liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych nie może być mniejsza od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Wydział Nauk o Materiałach i Środowisku prowadzi kształcenie na następujących kierunkach studiów:

1. budownictwo – na poziomie studiów I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych)

Kierunek nie był dotychczas oceniany przez PKA.

2. inżynieria środowiska - na poziomie studiów:

- I stopnia

- stacjonarnych ze specjalnościami: *inżynieria ochrony środowiska, inżynieria i ochrona biosfery, technologie materiałowe w inżynierii środowiska;*
- niestacjonarnych ze specjalnościami: *inżynieria ochrony środowiska, inżynieria i ochrona biosfery*

- II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych ze specjalnością *inżynieria ochrony środowiska*

Oceny PKA: pozytywna na skrócony okres - Uchwała Nr 94/ 2008 z dnia 28 lutego 2008 r.;
pozytywna - Uchwała Nr 1114/ 2010 z dnia 9 grudnia 2010 r.

3. ochrona środowiska - na poziomie studiów I stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych)
z tzw. kierunkami dyplomowania: *ochrona przyrody i zrównoważony rozwój, ochrona hydrosfery, ochrona litosfery, ochrona biosfery, techniki ochrony zasobów przyrody, biotechnologie w ochronie środowiska.*

Kierunek obecnie oceniany przez PKA po raz pierwszy.

4. włókiennictwo - na poziomie studiów:

- I stopnia

- stacjonarnych ze specjalnościami: *wzornictwo i technologia odzieży, tekstylia biomedyczne, towaroznawstwo i marketing tekstyliów, bio- i nanotechnologie polimerowe, wzornictwo i technologia odzieży*
- niestacjonarnych ze specjalnościami: *wzornictwo i technologia odzieży, towaroznawstwo i marketing tekstyliów*

- II stopnia

- stacjonarnych ze specjalnościami: *wzornictwo i technologia odzieży, bio- i nanotechnologie polimerowe*
- niestacjonarnych ze specjalnością: *wzornictwo i technologia odzieży*

Ocena PKA: pozytywna - Uchwała Nr 561/ 2008 z dnia 4 września 2008 r.

Wydział posiada **prawo do nadawania stopnia naukowego** doktora nauk technicznych w dyscyplinie włókiennictwo.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów

Tabela nr 2. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów (stan na dzień 12.01.2011 r.)

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I	52	17	69
	II	61	13	74
	III	46	11	57
	IV	56	-	56
Razem		215	41	256

Na kierunku „ochrona środowiska” studiuje 256 studentów z wyraźną przewagą studentów studiów stacjonarnych (prawie 84 %). Studenci ocenianego kierunku stanowią obecnie około 28 % ogółu studiujących na Wydziale i około 4 % ogółu studiujących w Uczelni.

Wnioski:

Strategia Uczelni jest jasno określona. Uczelnia spełnia ważną rolę w regionie.

Organy kolegialne i jednoosobowe Uczelni oraz Wydziału podejmują decyzje zgodnie ze swoimi ustawowymi i statutowymi kompetencjami, wywiązują się również z obowiązków przewidzianych dla tych organów przez ustawę. Dokumentacja z działalności powyższych organów prowadzona jest poprawnie.

Aktualny skład Senatu nie spełnia wymagań art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 33 ust. 1 pkt f Statutu Uczelni. Należy uzupełnić skład Senatu o brakującego przedstawiciela studentów.

Struktura organizacyjna Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku oraz Instytutu Ochrony i Inżynierii Środowiska, odpowiedzialnych za kształcenie na kierunku „ochrona środowiska”, jest wystarczająca dla zapewnienia prawidłowego kształcenia.

Studenci studiów stacjonarnych stanowią ponad 62% studentów studiujących w Uczelni. Uczelnia spełnia zatem wymagania dla uczelni publicznych określone w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Studenci kierunku „ochrona środowiska” stanowią około 28% ogółu studentów Wydziału i około 4% ogółu studentów Uczelni.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

1.1. Ocena sylwetki absolwenta

Na kierunku „ochrona środowiska” w ATH w Bielsku Białej realizowane są tylko studia I stopnia, obecnie bez wydzielonych specjalności (w wygasającym już programie były dwie specjalności). Ich analiza pozwala stwierdzić, że spełniają one w pełni wymogi standardów kształcenia dla kierunku „ochrona środowiska”. Cele kształcenia odnoszą się również do umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów oraz komunikowania się z otoczeniem i kształcenia ustawicznego.

Zgodnie z przyjętymi w ATH w Bielsku Białej założeniami sylwetki absolwenta winien on posiadać ogólną wiedzę z zakresu nauk ścisłych (matematyki, fizyki, chemii i biologii) i wiedzę odnoszącą się do elementów środowiska przyrodniczego (świata żywego, skał wraz z rzeźbą terenu, gleby, wód powierzchniowych i podziemnych, atmosfery, klimatu). Winien też znać formy oddziaływań człowieka na środowisko oraz stopień i skalę antropogenicznych zagrożeń i przekształceń biosfery, atmosfery, litosfery i hydrosfery. Powinien również orientować się w metodach kontroli i monitorowania stanu środowiska, znać podstawowe zagadnienia technologiczne istotne dla ochrony środowiska.

1.2. Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów.

ATH w Bielsku – Białej prowadzi rekrutację na kierunku „ochrona środowiska” tylko na I poziomie studiów (drugiego poziomu nie realizuje). Zasady rekrutacji na studia corocznie określa Senat ATH, uchwałą podejmowaną do końca maja roku kalendarzowego poprzedzającego rok akademicki. Zasady rekrutacji ogłaszane są na stronie internetowej Uczelni oraz w informatorach i na plakatach. Wskazują one termin i miejsce złożenia dokumentów oraz konieczność wnoszenia opłaty rekrutacyjnej. Informacje rozpowszechniane są również w jednostkach Uczelni, na targach edukacyjnych oraz na spotkaniach otwartych.

Kandydaci muszą mieć maturę. Rejestrują się elektronicznie. Listy rankingowe kandydatów ustala się na podstawie wyliczonego wskaźnika rekrutacji. Podstawą wyliczenia wskaźnika rekrutacji są wyniki egzaminu dojrzałości z przedmiotów ustalonych dla danego kierunku studiów, w przypadku nowej matury z tzw. przedmiotów podstawowych i wybranego (przez kandydata) języka obcego nowożytnego. W przypadku tzw. starej matury jeżeli kandydat nie zdawał jej z przedmiotu podstawowego to brany jest pod uwagę wynik klasyfikacji końcowej z tego przedmiotu. Dla kierunku „ochrona środowiska” przedmiotami podstawowymi są: matematyka lub chemia lub biologia lub geografia według wskazania kandydata. Laureaci olimpiad tematycznych wskazanych w Uchwale Senatu jako właściwe

dla danego kierunku studiów przyjmowani są z pominięciem wyliczania wskaźnika rekrutacji. Na kierunek „ochrona środowiska” mogą być przyjęci w tym trybie laureaci i finaliści olimpiad: Astronomicznej, Biologicznej, Chemicznej, Geograficznej, Matematycznej, Ekologicznej, Geodezyjnej i Kartograficznej, Rolniczej, oraz Turnieju Młodych Fizyków.

Zasady i tryb rekrutacji są jasne i zgodne z ogólnymi unormowaniami. Są one jednak bardzo uproszczone. Nie ma elementów pozwalających na rozpoznanie predyspozycji i motywacji kandydata (np. rozmowa z kandydatem). Po zapoznaniu z faktyczną liczbą studentów można stwierdzić, że przyjmowani są wszyscy, którzy spełnią wymagania na poziomie minimum.

1.3. Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności zrealizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia.

Studia na kierunku „ochrona środowiska” w ATH w Bielsku-Białej realizowane są według czterech różnych programów studiów. Programy oparte o standardy z 18 kwietnia 2002 roku obowiązywały już tylko na ostatnim roku studiów i wygasają. W związku z tym w analizie skupiono się na ocenie programów opracowanych w oparciu o standardy z 12 lipca 2007 roku. Stwierdzono, że w kolejnych programach (z lat 2008 i 2009) usunięto niezgodności (niewielkie) ze standardami, polegające na niewielkiej nadwyżce wykładów. W aktualnie wdrażanym programie studiów ogólna liczba godzin na studiach stacjonarnych wynosi 2545 wobec minimum określonego w standardzie na 2500 godzin, a na studiach niestacjonarnych 1534 godzin wobec minimum 1500 określonego w standardzie. Ogólna liczba godzin określona w standardzie kierunku „ochrona środowiska” jest więc zaprojektowana z niewielką nadwyżką.

W pełni realizowane są określone w standardach minimalne liczby godzin w poszczególnych grupach treści kształcenia. Zachowano też co najmniej 50% udział przedmiotów inżynierskich. Przedstawione w programach treści programowe, realizowane w ramach poszczególnych przedmiotów odpowiadają treściom opisanym w standardach oraz pozwalają na realizację celów kształcenia opisanych w sylwetce absolwenta. Programy umożliwiają przekazywanie: wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do kształtowania absolwenta kierunku „ochrona środowiska”.

Stwierdzono natomiast niedobór treści przewidzianych do wyboru przez studenta. W ostatniej wersji programu studiów stacjonarnych jest to tylko 165 godzin do wyboru przez studenta, co stanowi 11% (wg raportu samooceny). Po doliczeniu seminarium inżynierskiego (30 godzin) jest to 195 godzin tzn. 13%, czyli mniej niż połowa wymaganej liczby godzin

zajęć do wyboru. W programie studiów niestacjonarnych w ogóle nie przewidziano zajęć do wyboru

Program nie zapewnia wymaganego minimum 30% treści nauczania do wyboru przez studenta.

1.4. Ocena systemu ECTS

Analiza planów i programów studiów pozwala stwierdzić, że wdrożony został system ECTS. Każdemu przedmiotowi przypisano odpowiednią liczbę punktów ECTS. W programach studiów przewidziano minimalną wymaganą liczbę punktów ECTS. Rozkład obciążeń studentów w poszczególnych semestrach studiów stacjonarnych jest równomierny i wynosi 30 punktów w najnowszym programie wdrażanym od 2010 roku i 29-31 punktów w poszczególnych semestrach programu wdrażanego od 2009 roku. W przypadku programu studiów niestacjonarnych (program 8 semestralny) liczba punktów ECTS wynosi 26-27 punktów w poszczególnych semestrach. Liczba punktów ECTS przypisana poszczególnym przedmiotom jest uwzględniana przy obliczaniu średniej z przebiegu studiów i przy rozliczaniu semestrów.

System ECTS jest wdrożony zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2006 r. (Dz. U. Nr 178, p. 1385) w sprawie warunków i trybu przenoszenia osiągnięć studenta.

1.5. Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej

Na wizytowanym Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku studenci mają zapewniony dostęp do bieżących informacji dotyczących studiowania, takich jak plany studiów i zajęć, godziny konsultacji, długość trwania praktyk studenckich, a także terminy ich realizacji. Strona internetowa Uczelni jest przejrzysta i na bieżąco aktualizowana, dzięki czemu studenci mogą dowiadywać się o planowanych wydarzeniach naukowych, targach pracy, jakie mają odbywać się w Akademii Techniczno-Humanistycznej. Na wizytowanym Wydziale korytarze wyposażone są w liczne gabloty informacyjne, w których regularnie wywieszane są aktualne informacje, dotyczące studentów kierunku „ochrona środowiska”. W budynku Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku studenci mają bezpłatny dostęp do bezprzewodowego Internetu.

Na pierwszych zajęciach dydaktycznych z przedmiotów prowadzonych na kierunku „ochrona środowiska” ustalane są szczegółowe zasady zaliczenia przedmiotu, podawane są warunki zaliczenia całości przedmiotu, a także poszczególnych jego panelów (laboratoria, ćwiczenia itp.), podawane są godziny konsultacji dla studentów, liczba planowanych

kolokwiów itp. Studenci zaznajamiani są również z literaturą fachową ,obowiązującą ich w danym semestrze.

Wyjazdy na praktyki, będące obowiązkowymi dla studentów kierunku „ochrona środowiska”, są niestety w pełni finansowane ze środków własnych studentów. Uczelnia nie pokrywa kosztów ani przejazdów, ani zakwaterowania. Ponadto, studenci sami są zobowiązani zorganizować środek transportu oraz bazę noclegową. Jest to krzywdzące dla studentów tego kierunku, tym bardziej, że studenci kierunku „inżynieria środowiska” – prowadzonego również na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku otrzymują dofinansowanie ze strony władz Wydziału na realizację praktyk.

Dziekanat funkcjonuje sprawnie i jest otwarty dla studentów 4 dni w tygodniu. Studenci mają jednak zastrzeżenia co do godzin otwarcia dziekanatu, ponieważ na ogół są to pory, w których muszą uczestniczyć w zajęciach. Utrudnieniem jest dla nich fakt, iż dziekanat jest umiejscowiony w oddalonym o kilka kilometrów, niedawno otwartym budynku Akademii Techniczno–Humanistycznej. Pracownicy dziekanatu są w większości pomocni i życzliwi, chętnie pomagają studentom pisać różnego rodzaju wnioski i podania.

Na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku studenci mają zapewnioną dobrą opiekę naukową i dydaktyczną. Zarówno władze, jak i nauczyciele akademicki i inni pracownicy w starają się być studentom pomocni i dbać o przyjazną atmosferę studiowania.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów

System oceny osiągnięć studentów został opisany w Regulaminie Studiów. Każdy nauczyciel akademicki zobowiązany jest przy rozpoczęciu zajęć podać zakres wymagań, formy, zasady i harmonogram realizowanych zaliczeń przedmiotów. Z każdego przedmiotu ustalana jest ocena końcowa, na którą składają się oceny ze wszystkich form zajęć realizowanych w ramach przedmiotów. Ustalają je nauczyciele prowadzący wykłady lub prowadzący przedmiot (przy braku wykładów). Ustalone są zasady określania oceny końcowej

z przedmiotu, oceny średniej z przebiegu studiów, oceny z egzaminu dyplomowego oraz sposobu ustalenia ostatecznego wyniku studiów i oceny wpisanej na dyplomie ukończenia studiów. Skala ocen obejmuje oceny od 2,0 do 5,0 z ocenami połówkowymi, a skala ocen na dyplomie od 3,0 do 5,0. Przy ustaleniu oceny średniej z przebiegu studiów uwzględniane są punkty ECTS przypisane poszczególnym przedmiotom. Rada Wydziału może ustalić przedmioty, których zaliczenie jest obowiązkowe w danym okresie rozliczanym i wykaz

przedmiotów niezbędnych do zaliczenia semestru z tzw. długiem punktowym. W trakcie wizytacji stwierdzono, że poszczególne elementy tego systemu stosowane są w praktyce.

System oceny osiągnięć studentów i obliczania średnich kwalifikujących nie budzi zastrzeżeń.

2.2. Analiza skali i przyczyn odsiewu

Odsiew wynosi 15-20% i ma miejsce głównie na I roku studiów, gdzie wynosi 33-45%. Skreślenia następują z różnych przyczyn, a głównie z powodu: niepodjęcia studiów, rezygnacji ze studiów, braku postępu w nauce, nieuzyskana w terminie rozliczenia okresowego (rok, semestr), nie złożenia w terminie pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego. Przyczyną skreślenia może być również nie wniesienie opłat związanych z odbywaniem studiów. Najwięcej studentów skreślonych z powodu nie zaliczenia przedmiotów skreślono ze względu na brak zaliczenia z: matematyki, fizyki, biologii i chemii, czyli z przedmiotów podstawowych, co nauczyciele akademicki wiążą ze słabym przygotowaniem kandydatów na studia (w okresie szkoły średniej).

2.3. Ocena zasad dyplomowania

Zasady dyplomowania określono w regulaminie studiów. Opracowano „Zasady dyplomowania na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku” oraz określono częściowo w programie studiów wskazując tzw. kierunki dyplomowania, których jest cztery. Ich status jest niewyjaśniony, gdyż nie są to specjalności w pełnym tego pojęcia znaczeniu. Zespół przygotowujący raport samooceny wyjaśnił, że wiąże się to z jednostką organizacyjną Wydziału (zakładem) i głównym przedmiotem prowadzonym w zakładzie, w którym student może przygotować pracę dyplomową. Studenci wybierają temat pracy dyplomowej na początku 6 semestru studiów stacjonarnych i 7 semestru studiów niestacjonarnych, poprzedzających semestr kończący się egzaminem dyplomowym, spośród tematów zgłaszanych przez osoby uprawnione do dyplomowania. Realność wykonywania tematów ocenia kierownik zakładu i przekazuje je Dziekanowi. Wykazy tematów prac dyplomowych z nazwiskami promotorów zatwierdza Dziekan po zaopiniowaniu przez Radę Wydziału. Listę studentów ze wskazaniem wybranego tematu sporządza starosta roku i przekazuje Dziekanowi. Z metodyką realizacji pracy dyplomowej zapoznaje studenta promotor, który również po zrealizowaniu pracy stwierdza, że może ona być przedłożona do oceny.

W procesie dyplomowania niejasna jest rola seminarium dyplomowego i prowadzącego je nauczyciela akademickiego. W opinii studentów jest to powtórzenie omawiania metodyki pracy i wyników pracy oraz sposobu jej redagowania. Odbywa się

to dopiero na ostatnim semestrze, gdy student został już raz zapoznany przez promotora z tymi zagadnieniami. Zespół próbował wizytować jedno z seminariów, ale hospitacja nie doszła do skutku, ponieważ seminarium zostało odwołane z powodu konieczności udziału prowadzącego w pracach Sejmiku Województwa.

Każda praca inżynierska jest oceniana przez promotora i recenzenta, z których każdy powinien posiadać co najmniej stopień naukowy doktora, a średnia tych ocen znajduje się w protokole egzaminu dyplomowego i w indeksie. Egzamin w formie ustnej odbywa się przed trzyosobową komisją. Student otrzymuje trzy pytania egzaminacyjne. Ocena końcowa wpisywana na dyplomie jest wyliczana jako suma: 0,25 średniej ocen pracy dyplomowej + 0,25 średniej ocen egzaminu dyplomowego + 0,5 średnie oceny z przebiegu studiów.

Zespół wizytujący ocenił 18 prac inżynierskich (**zał. nr 3**), losowo wybranych spośród 63 zakończonych prac, jak również przebieg egzaminu dyplomowego na podstawie dokumentów zgromadzonych w teczkach absolwentów. Z analizy wylosowanych prac wynika, że:

- tematy prac inżynierskich mieszczą się w zakresie kierunku studiów (90%), bądź są z nim powiązanie (10%),
- duży jest udział tematów związanych z ochroną środowiska regionu,
- prace są zredagowane zgodnie z przyjętymi regułami w tym zakresie,
- większość prac zawiera element badawczy,
- w niektórych pracach literaturowych przyjęto bardzo szeroki (pojemny) tytuł, np. „Wpływ działalności rolniczej na zanieczyszczenie gleb i wód”. Skutkowało to kilkudziesięciowym omówieniem poszczególnych zagadnień w sposób lakoniczny i nie pogłębiający wiedzy dyplomanta.
- literatura cytowana to głównie podręczniki i strony internetowe, nie zawsze związane z instytucjami naukowymi, organizacjami gospodarczymi lub samorządami. Władze Wydziału powinny zwracać uwagę na jakość źródeł wykorzystywanych przez dyplomantów i to, z jakich stron internetowych oni korzystają, jaka jest wiarygodność i poziom naukowy tych stron - liczba oryginalnych prac naukowych cytowanych w pracach dyplomowych była niewielka,
- prace dyplomowe w większości są oceniane prawidłowo, tylko jedną ocenę uznano za zaniżoną a pięć za zawyżone o 0,5 do 1,0.

Egzaminy dyplomowe odbywały się zawsze przed komisją co najmniej trzech kompetentnych osób. Na egzaminie dyplomanci otrzymują po trzy pytania związane z kierunkiem studiów, formułowane w czasie egzaminu. Oceny egzaminacyjne były

umiarkowanie wysokie (głównie w granicach 3,5-4,5). Studenci poinformowali, że nie otrzymują wcześniej zagadnień egzaminacyjnych.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

W Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej istnieją wewnętrzne unormowania procesu przygotowywania planów i programów studiów. Programy studiów są analizowane pod kątem zgodności ze standardami przez komisję ds. planów studiów i programów nauczania nie rzadziej niż raz na trzy lata. Każdą zmianę programu opiniuje przedstawiciel samorządu studenckiego na posiedzeniu Rady Wydziału.

Stwierdzono, że realizowane programy studiów zawierają treści zgodne ze standardami kształcenia opisanymi odpowiednim zarządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Na kierunku „ochrona środowiska” w ATH w Bielsku-Białej stosowany jest prawidłowy system oceny efektów kształcenia. Z każdego przedmiotu ustalana jest ocena końcowa, na którą składają się oceny ze wszystkich form zajęć realizowanych w ramach przedmiotów. Ustalają je nauczyciele prowadzący wykłady lub prowadzący przedmiot przy braku wykładów. Ustalone są zasady określania oceny końcowej z przedmiotu, oceny średniej z przebiegu studiów, oceny z egzaminu dyplomowego oraz sposobu ustalenia ostatecznego wyniku studiów i oceny wpisanej na dyplomie ukończenia studiów. Skala ocen obejmuje oceny od 2,0 do 5,0 z ocenami połówkowymi, a skala ocen na dyplomie od 3,0 do 5,0.

W ATH Bielsko-Biała stosowane są standardowe metody dydaktyczne, adekwatne do celów nauczania przyjętych dla kierunku „ochrona środowiska”. Na wykładach i ćwiczeniach audytoryjnych wykorzystywane są materiały dydaktyczne w formie elektronicznej (prezentacje multimedialne i inne). Ćwiczenia audytoryjne mają formę konwersatoryjną i seminaryjną - studenci przygotowują określone treści bądź referaty z prezentacją multimedialną. Zajęcia często prowadzone są w podgrupach kilkusobowych. Na niektórych zajęciach laboratoryjnych studenci wykorzystują programy komputerowe mające zastosowanie w inżynierii i ochronie środowiska. W programie ćwiczeń laboratoryjnych niektórych przedmiotów przewidziano wyjazdowe zajęcia w terenie bądź w przedsiębiorstwach. Metody te w ocenie Zespołu pozwalają na nabycie umiejętności zakładanych w sylwetce absolwenta tego kierunku, a w szczególności: umiejętności prowadzenia prac laboratoryjnych i badań terenowych w zakresie analiz środowiskowych, standardowej analizy procesów zachodzących w przyrodzie i wpływu człowieka na

środowisko oraz umiejętności podejmowania działań z wykorzystaniem procedur, metod i technik pomocnych w rozwiązywaniu problemów ochrony środowiska.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego

3.1. Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich wyboru

W Akademii Techniczno-Humanistycznej stosowane są wszystkie formy zajęć dydaktycznych w tym: wykłady, ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia laboratoryjne, zajęcia terenowe i seminaria. Stosowane są metody dydaktyczne pozwalające na zapoznanie studentów z treściami merytorycznymi, w tym: prezentacja wiedzy na wykładzie i ćwiczeniach audytoryjnych, weryfikacja zagadnień i zapoznanie słuchaczy z nimi praktycznie w czasie zajęć laboratoryjnych i na zajęciach terenowych oraz nauka rozwiązywania problemów na zajęciach projektowych i z informatyki. Metody prezentacji wiedzy i jej weryfikacji przez studenta są trafnie dobrane do treści przedmiotów i formy zajęć. Wiedza i umiejętności są przekazywane z wykorzystaniem najnowszych dostępnych technik. Stosuje się metody wymuszające i sprawdzające pracę własną studenta: prezentacja wcześniej przygotowanych referatów na ćwiczeniach audytoryjnych oraz wykonywanie projektów i raportów. Pracownicy mają wyznaczone godziny konsultacji, wywieszone na tablicach ogłoszeń. Przewidziana i stosowana jest forma konsultacji przez Internet.

Zajęcia odbywają się w grupach o liczebności dostosowanej do formy prowadzonych zajęć, tzn. w grupach 30-osobowych - na zajęciach audytoryjnych i 15-osobowych na zajęciach laboratoryjnych. Nie przewidziano jednak zmniejszenia grup na zajęciach projektowych. Z niektórych przedmiotów przewidziane są zajęcia w języku angielskim, jednak występują trudności organizacyjne (koszty, brak odpowiedniej liczby nauczycieli znających biegle język oraz trudności ze skompletowaniem odpowiedniej grupy studentów). Uczelnia przygotowuje się do kształcenia na odległość. Istnieje możliwość indywidualnego toku studiów, ale aktualnie nikt z niej nie korzysta.

Część zajęć odbywa się jeszcze w starych pomieszczeniach, nieprzystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Tej grupie osób trudności mogą sprawiać zajęcia w odległych punktach miasta oraz umieszczenie dziekanatu w znacznej odległości (5km) od budynków, gdzie odbywa się większość zajęć. Według oświadczenia władz Uczelni i Wydziału problemy te zostaną rozwiązane z chwilą przeniesienia wszystkich zajęć do nowych obiektów, przystosowanych (stwierdzono budowę windy) dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

3.2. Ocena dostępności i jakości sylabusów

Uczelnia ma opracowane sylabusy, aktualizowane wraz z kolejnymi weryfikacjami planów i programów studiów. Opracowane są oddzielnie sylabusy dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Sylabusy zawierają wszystkie niezbędne elementy. Treści programowe są bardzo uszczegółowione i obszerne. Zastrzeżenia budzi (tylko w przypadku sylabusów niektórych przedmiotów) brak wydzielenia literatury podstawowej bądź zbyt liczna literatura podstawowa (5 pozycji). Sylabusy są dostępne w formie elektronicznej.

3.3. Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk

Na kierunku „ochrona środowiska” w Akademii Techniczno-Humanistycznej praktyki (w wymiarze 6 tygodni) realizowane są tylko na studiach stacjonarnych (w najnowszym programie studiów niestacjonarnych już uwzględniono 6 tygodni praktyk), z możliwością podziału na 2 części. Organizację praktyk reguluje zarządzenie Rektora.

Na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku jest pełnomocnik dziekana d.s. praktyk, który ma obowiązek:

- przygotować porozumienia o prowadzenie praktyk z zakładami
- organizować szkolenia praktykantów z BHP
- nadzorować przebieg praktyk
- zaliczenia praktyk na podstawie opinii lub raportu z przebiegu praktyk.

Zespół wizytujący stwierdził, że studenci stacjonarni odbywają praktyki najczęściej w okresie wakacyjnym po 6 semestrze. Pełnomocnik d.s. praktyk przedstawił listę zakładów, w których studenci odbywali praktyki: w roku akademickim 2008/2009 – 45 zakładów, w roku akademickim 2009/2010 – 36 zakładów. Są to w większości zakłady i instytucje związane z ochroną środowiska: Stacje Sanepid, Zakłady Wodociągów i Kanalizacji, Przedsiębiorstwa Komunalne, WIOŚ, zakłady produkcyjne, posiadające urządzenia ochrony środowiska, Urzędy Gmin, Starostwa Powiatowe, Urzędy Miast.

Jednak w czasie przeglądania teczek absolwentów stwierdzono, że pojedyncze osoby odbywały praktykę w jednostkach o wątpliwym związku z ochroną środowiska takich jak: pracownia architektoniczna położona w centrum Bielska-Białej. Być może pracownia ta realizowała projekty, w których były elementy związane z ochroną środowiska, ale odbycie praktyki w takiej instytucji bardzo zawęży zakres nabytej wiedzy i umiejętności. Prodziekan zaliczył praktykę zawodową (na kierunku ochrona środowiska) na podstawie oświadczenia studentki, że odbyła ona praktykę w czasie nauki w szkole średniej (zespół szkół zawodowych drzewnych i leśnych), co świadczy o braku zrozumienia roli praktyki zawodowej w czasie studiów.

Pełnomocnik d.s. praktyk wyjaśnił, że studenci najczęściej sami wybierają i uzgadniają miejsce praktyki, które on weryfikuje pod względem przydatności do w/w celu.

Uczelnia wskazuje miejsce praktyki tylko osobom, które same go nie uzgodniły. Uczelnia podpisuje umowę, wysyła studenta i oczekuje na jego powrót z zaświadczeniem o odbyciu praktyki. Potwierdził niesystematyczność kontroli faktycznego odbywania praktyki i jej zakresu, co przy uzgadnianiu miejsca praktyki przez studenta a nie przez Uczelnię nasuwa wątpliwości, czy zakres praktyki jest prawidłowo realizowany. Według wyjaśnień pełnomocnika student przedstawia zaświadczenie z zakładu o odbyciu praktyki i na tej podstawie dokonuje on wpisu w indeksie.

Analizując teczkę absolwentów zespół wizytujący zapoznał się z kilkunastoma takimi zaświadczeniami, z których tylko w dwóch zawarte były kilkudziesięcioletnie stwierdzenia z czym zapoznawał się praktykant i jaką postawę prezentował w czasie praktyki. Większość zaświadczeń ograniczała się do stwierdzenia, że osoba (nazwisko i imię) odbyła praktykę w terminie (podane daty od-do). Zaświadczenia w większości wydane na wniosek zainteresowanego a nie Uczelni.

Studenci niestacjonarni poinformowali, że nie muszą odbywać praktyki. Na podstawie rozmowy ze studentami zespół wizytujący stwierdził, że nie wszyscy studenci niestacjonarni pracują, a w instytucjach związanych z ochroną środowiska pracuje zaledwie 20-30% słuchaczy studiów niestacjonarnych.

Organizacja, kontrola i sposób zaliczania praktyk budzi szereg zastrzeżeń i nie są one w pełni zgodne z Zarządzeniem nr 168/2005/2006 Rektora AT-H w Bielsku-Białej z dnia 11 lipca 2006 § 1 p. 6 i § 7, gdyż nie jest przeprowadzana systematyczna kontrola przebiegu praktyki, a w zaświadczeniu o odbyciu praktyki często brak jest potwierdzenia nabytej wiedzy i umiejętności. Nie są też one adekwatne do informacji (podanych wyżej) zawartych w raporcie samooceny (na str. 23), gdyż student nie przedstawia opinii, ani raportu z przebiegu praktyki.

Organizacja i zaliczenie praktyk wymaga istotnych usprawnień i niezbędne jest prowadzenie praktyk także na studiach niestacjonarnych. Konieczna jest systematyczna kontrola przebiegu praktyk, co pozwoliłoby stwierdzić trafność wyboru miejsca oraz zgodność z programem. Student powinien przedstawić raport z przebiegu praktyki. Na zakończenie praktyk powinna odbyć się rozmowa Pełnomocnika ds. praktyk, a może i Prodziekana ze studentami, celem potwierdzenia słuszności wyboru miejsca praktyki i stwierdzenia zakresu zrealizowanego celu praktyk.

Rada Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku zatwierdziła wzór dokumentu „Raport z przebiegu praktyki zawodowej” na posiedzeniu w dniu 22.10.2010. Raport ten podpisuje przedstawiciel zakładu, gdzie realizowano praktykę.

3.4. Ocena organizacji studiów

Program studiów stacjonarnych realizowany jest w 7 semestrach po 15 tygodni każdy, a studiów niestacjonarnych w 8 semestrów. Po każdym semestrze przewidziano sesję egzaminacyjną, sesję poprawkową i czas wolny od zajęć. Organizację zajęć ustala rektor zarządzeniem ogłaszanym do 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, którego zarządzenie dotyczy.

Rozkład obciążeń zajęciami dydaktycznymi można uznać za prawidłowy. W I semestrze jest o 15% mniej zajęć, co uzasadnia się potrzebą adaptacji studenta do nowych sytuacji w jego życiu, a na ostatnim semestrze zajęć jest o 40% mniej zajęć - wtedy student potrzebuje więcej czasu na przygotowanie pracy dyplomowej. Przyjęto założenie, że w jednej sesji egzaminacyjnej nie może być więcej niż 4 egzaminy co jest korzystne.

Rozkład zajęć w poszczególne dni tygodnia na studiach stacjonarnych przewidujeienne obciążenie rzędu 8-9 godzin, a tylko w dwu przypadkach stwierdzono 10 godzin. Zajęcia zaczynają się od godziny 8¹⁵ i kończą w godzinach 16-18 i tylko w jednym przypadku o 20⁰⁰. Między zajęciami czas wolny występuje sporadycznie. Stwierdzono że w semestrze V, we wtorki, zajęcia trwają do 17⁰⁰, w czwartki do 16⁰⁰, a w semestrze I, w piątki, zajęcia trwają do 16⁰⁰ bez przerwy obiadowej.

Na studiach niestacjonarnych zajęcia dydaktyczne realizowane są w czasie 10 zjazdów dwudniowych. W programie wygasającym było to 9 zjazdów dwudniowych. W czasie jednego zjazdu wykonywane jest średnio 19,5 godzin zajęć (maksymalnie 21 godzin). Zajęcia odbywają się w godzinach od 8¹⁵ do 21⁰⁰. W planach zajęć semestru I i V nie było przerwy obiadowej.

Dziekanat funkcjonuje w soboty od 7³⁰ do 11³⁰, a prodziekan przyjmuje studentów niestacjonarnych w soboty w godz. 11⁰⁰-12⁰⁰. Studenci niestacjonarni zgłosili trudności w komunikowaniu się z dziekanatem, który mieści się w budynku odległym o 5 km od miejsca odbywania zajęć, a zajęcia odbywają się w czasie godzin pracy dziekanatu.

Organizacja studiów nie budzi większych zastrzeżeń, konieczne jest jednak dostosowanie godzin pracy dziekanatu do potrzeb studentów studiów niestacjonarnych oraz uwzględnienie przerw na obiad i dotarcie do dziekanatu w tygodniowym rozkładzie zajęć.

3.5 Ocena hospitowanych zajęć

W czasie pobytu w ATH zespół wizytujący hospitował kilka zajęć różnego rodzaju (wykłady, ćwiczenia, seminaria). Nie wszystkie z nich odbywały się zgodnie z planem (Załącznik nr 4). Przeprowadzone zajęcia pod względem treści przedstawianych studentom nie budziły większych zastrzeżeń. Właściwe były również stosowane formy i metody dydaktyczne. Zespół nie mógł ocenić przebiegu seminarium, ponieważ się ono nie odbyło.

W przypadku przedmiotów, które są planowane w inne dni, niż była wizytacja zespół dokonał przeglądu pracowni przewidzianych do ich przeprowadzania tj. pracowni: fizycznej, akustycznej, chemicznej, mikrobiologicznej, mikroskopii elektronowej, gleboznawczej oraz pracowni technologii wody i ścieków, a także pomocniczych materiałów dydaktycznych. Stwierdzono, że wyposażenie pracowni odpowiada prowadzonym w nich zajęciom dydaktycznym i pozwala na prawidłową realizację zadań.

Zespół wizytujący zapoznał się również z pracownikami przeznaczonymi dla dyplomantów, które ocenił jako wystarczające.

Wnioski:

Sylwetka absolwenta została nakreślona zgodnie z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia dla studiów inżynierskich kierunku ochrona środowiska

Zasady i tryb rekrutacji są jasne i zgodne z ogólnymi unormowaniami.

Według realizowanych na ocenianym kierunku planów studiów oraz programów nauczania studenci mają zapewnione kształcenie ogólne, podstawowe i kierunkowe na poziomie minimalnym, określonym w standardach. Przedstawione w programach treści programowe, realizowane w ramach poszczególnych przedmiotów odpowiadają treściom opisanym w standardach.

Program nie zapewnia wymaganego minimum 30% treści nauczania do wyboru przez studenta.

Uczelnia wdrożyła system ECTS, który jest skonstruowany i realizowany prawidłowo.

Na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku studenci mają zapewnioną dobrą opiekę naukową i dydaktyczną.

System oceny osiągnięć studentów jest określony w regulaminie studiów i stosowany właściwie.

Zasady dyplomowania są prawidłowe. Prace dyplomowe są na ogół tematycznie związane z kierunkiem studiów i spełniają wymagania stawiane pracom inżynierskim. Niska jest jednak często jakość źródeł literaturowych wykorzystywanych w pracach dyplomowych.

Wykładowcy stosują standardowe metody dydaktyczne i wykorzystują nowoczesny sprzęt audiowizualny. Metody prezentacji wiedzy i jej weryfikacji są trafnie dobrane do treści przedmiotów i formy zajęć.

Sylabusy przedmiotów są skonstruowane i przygotowane na ogół prawidłowo, tylko

nieliczne wymagają poprawek.

Organizacja i zaliczenie praktyk wymaga istotnych usprawnień, niezbędne jest: prowadzenie praktyk także na studiach niestacjonarnych, zwiększenie kontroli przebiegu praktyk, wprowadzenie form zaliczania praktyk umożliwiających ocenę czy student nabył wiedzę i umiejętności przypisane tej formie kształcenia.

Organizacja studiów nie budzi większych zastrzeżeń, konieczne jest jednak dostosowanie pracy dziekanatu do potrzeb studentów studiów niestacjonarnych oraz uwzględnienie przerw na obiad i dotarcie do dziekanatu w tygodniowym rozkładzie zajęć.

Część III Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia dotyczących:

1) struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości.

W ATH w Bielsku-Białej istnieje system oceny jakości kształcenia, utworzony na podstawie uchwały Senatu i zarządzenia Rektora. Za funkcjonowanie systemu zapewnienia jakości kształcenia odpowiada każdy z wydziałów. Cele i działania w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia, sformułowane w raporcie samooceny na str. 25, należy uznać za właściwe.

Podstawą systemu są anonimowe ankiety wypełniane przez studentów przed końcem semestru. Ankieta jest realizowana w formie elektronicznej (bez formy papierowej) zapewniającej anonimowość wypełniającego ankietę (anonimowość została potwierdzona przez studentów) oraz poufność wyników (według zapewnień Władz Wydziału). W ankiecie student odpowiada na dwanaście pytań: Czy uczęszczałeś na zajęcia? Czy program zajęć, zakres wymagań i warunki zaliczenia zajęć były znane studentom od początku semestru? Czy zajęcia odbywały się regularnie i punktualnie? Czy zajęcia były dobrze zorganizowane? Czy sposób oceny stosowany przez prowadzącego uważasz za właściwy? Czy sposób prowadzenia zajęć zachęcał do samodzielnego myślenia? Czy osoba prowadząca zajęcia wyjaśniała wątpliwości i niejasności pojawiające się w trakcie zajęć? Jak ocenia Pan (i) komunikatywność osoby prowadzącej zajęcia do studentów? Czy zagadnienia objęte programem zajęć były przedstawione wystarczająco szczegółowo? Czy osoba prowadząca zajęcia przestrzegała terminów konsultacji (dyżurów)? Czy dostępne materiały pomocnicze do zajęć oceniasz jako wystarczające? Odpowiedź na każde z pytań była 5 stopniowa od zdecydowanie tak do zdecydowanie nie, od zawsze do nigdy i od bardzo źle do bardzo dobrze. Dobrany zestaw pytań i pięciostopniowe odpowiedzi dają możliwość pełnej

i wiarygodnej oceny prowadzenia przedmiotu. Wiarygodność systemu ankietowego byłaby większa, gdyby ankiety wypełniali wszyscy studenci, a nie tylko niektórzy z nich.

O systemie ankiet studenckich studenci wypowiadają się pozytywnie. Widzą potrzebę przeprowadzania ankiet, niemniej jednak zgodnie twierdzą, iż frekwencja byłaby wyższa, gdyby władze Wydziału przeprowadzały z nimi spotkanie ewaluacyjne, na którym byłyby przedstawiane wyniki ankiet. Proces ankietyzacji będący elementem systemu zapewniania jakości kształcenia jest w Akademii Techniczno-Humanistycznej opracowany na satysfakcjonującym poziomie i w swych założeniach zawiera wiele istotnych aspektów, takich jak również ocena pracy dziekanatu.

Drugim elementem systemu jest hospitacja zajęć i wypełnione protokoły hospitacji. Na Wydziale został powołany pełnomocnik ds. WSZJK, który opracowuje wyniki ankiet i w formie uogólnionej prezentuje Dziekanowi.

Rada Wydziału raz w roku (okres jesienny) zapoznaje się z wynikami ankiet i hospitacji. Sprawozdanie z realizacji USZJK na Wydziale, Dziekan przekazuje Rektorowi, z ramienia którego działa Pełnomocnik ds. Akredytacji i Jakości Kształcenia oraz Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia. Senat zatwierdza sprawozdanie z Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK).

Rada Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku analizowała sprawozdanie wydziałowe z USZJK na posiedzeniu 22.10.2010 r., gdzie stwierdzono pozytywny wpływ systemu na jakość kształcenia. Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia w ATH należy uznać za prawidłowy pod względem oprzyrządowania prawnego i realizacji. Wyniki USZJK są wykorzystywane przy nagradzaniu i awansowaniu pracowników oraz jest podstawą dyskusji organów kolegialnych nad doskonaleniem procesu dydaktycznego i systematycznego podnoszenia efektów i jakości kształcenia.

2) przeglądy planów i programów nauczania

Plany i programy studiów są regularnie analizowane i oceniane. Obowiązkowo co najmniej raz na 3 lata przez Wydziałową Komisję ds. planów i programów. Zmiany programów studiów podejmowane są uchwałą Rady Wydziału i zatwierdzane przez Senat.

3) ocenianie studentów

Analiza protokołów zaliczeniowych znajdujących się w teczkach absolwentów nie nasuwa istotnych uwag krytycznych.

4) zapewnienie jakości kadry dydaktycznej

Jakość kadry dydaktycznej jest weryfikowana poprzez okresowe oceny pracowników zgodnie z zarządzeniem nr 302 Rektora. Ocena obejmuje: przygotowane przez pracownika autorskie programy, pomoce dydaktyczne, przygotowanie stanowisk dydaktycznych,

posługiwanie się nowoczesnymi metodami dydaktycznymi i sprzętem, dostępność dla studentów. Podnoszeniu jakości kadry dydaktycznej służą:

- system regularnych hospitacji zajęć przez bezpośredniego przełożonego,
- ocena prowadzonych badań i rozwoju naukowego,
- systematyczne szkolenia w zakresie stosowania nowoczesnych metod dydaktycznych,
- system nagradzania i awansowania pracowników szczególnie angażujących się w realizację zadań dydaktycznych.

5) formy wsparcia studentów

Na system wspierania studentów składają się następujące elementy:

- każdy rocznik ma opiekuna roku,
- każdy pracownik ma wyznaczone godziny konsultacji,
- studenci mają możliwość kontaktu z pracownikiem za pomocą poczty elektronicznej,
- dziekanat jest dostępny w godzinach urzędowania,
- czytelnia w godzinach gdy nie jest czynna udostępnia podręczniki do pracy własnej w domu,
- dostępność Internetu bezprzewodowego na terenie Uczelni.

6) stosowanego systemu informacyjnego

Informacje dla studentów i o studentach są gromadzone i udostępnione w dziekanacie, u opiekunów, w kierownictwie instytutu i w biurze karier.

7) publikowanie informacji

Informacja na temat oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, procedur realizacji toku studiów i szans absolwentów są dostępne i publikowane w formie broszur, ulotek, plakatów oraz w Internecie.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach

2.1. Opinia studentów

Opinie studentów na temat procesu kształcenia i jakości kształcenia, Zespół Wizytujący zebrał w czasie wizytacji poszczególnych zajęć dydaktycznych oraz na specjalnym spotkaniu zorganizowanym w tym celu, w którym uczestniczyło około 100 osób w tym przedstawiciele samorządu studenckiego i członkowie studenckiego ruchu naukowego (około 15 osób).

Studenci (prawie wszyscy) wyrażali zadowolenie z wybranego kierunku studiów. Większość twierdzi, że ponownie wybrałaby ten kierunek studiów. Wnioskują o powołanie studiów II stopnia (magisterskich), gdyż chcieliby kontynuować naukę. Kadre oceniają

pozytywnie (z jednym wyjątkiem). Szczególnie pochlebnie wypowiadali się o jednym z prodziekanów.

Jako problem zgłaszają fakt, że nie wszyscy mogą wykonywać pracę dyplomową u wybranego promotora, gdyż ogranicza to limit przyznanych miejsc. Przy wyborze promotora kierują się oni opinią o nim wyniesioną z zajęć kursowych.

Studenci potwierdzili realizację Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i wyrazili przekonanie o jego obiektywizmie. W Akademii Techniczno – Humanistycznej system zapewniania jakości kształcenia przewiduje prowadzenie semestralnych ankiet. Studenci je wypełniający mają co semestr możliwość ocenienia każdego prowadzącego, który prowadził obowiązujące ich zajęcia. Ankietyzacja jest prowadzona w formie elektronicznej, co ułatwia dokonanie podsumowania danych. Formularze ankiet są zdaniem studentów skonstruowane w sposób jasny i przejrzysty, zawarte w nich pytania dają możliwość precyzyjnego i jednoznacznego określenia jakości prowadzenia zajęć oraz konsultacji, dzięki czemu studenci nie mają wątpliwości podczas udzielania odpowiedzi. Do wyników ankiet wgląd mają członkowie Kolegium Dziekańskiego Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku oraz zainteresowany nauczyciel akademicki. O wynikach ankiet są również informowani członkowie Rady Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku. Jak wynika z relacji samorządu studenckiego, ich przedstawiciel również mógłby mieć wgląd w te wyniki.

W czasie spotkania studenci wskazali również pewne mankamenty. Jako niedociągnięcie zgłoszono fakt, że jest rysunek techniczny prowadzony jest odręcznie i nie ma projektowania komputerowego. Studenci stwierdzili też, że przedmiot „Podstawy ochrony środowiska” ma nazwę nieadekwatną do treści. Zgłoszono również słabe działanie Internetu bezprzewodowego na terenie Uczelni. Studenci mają także odczucie, że nie są traktowani na równi ze studentami kierunku inżynieria środowiska, prowadzonego na tym samym Wydziale.

Studenci studiów niestacjonarnych informowali o kłopotach z dotarciem do dziekanatu i biblioteki w czasie zjazdu z powodu dużej odległości i braku przerw w rozkładzie zajęć. Pozytywnie wypowiadają się natomiast o systemie oceny prowadzenia przedmiotów i hospitacji zajęć realizowanych w ramach USZJK.

Samorząd Studencki zaprezentował ambitny program działania. Studenci zgłaszali problem ze znalezieniem pracy po studiach, zwłaszcza w wyuczonym zawodzie i uważają, że pomoc Uczelni jest w tym zakresie zbyt mała.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich

Nauczyciele potwierdzili istnienie systemu zapewniania jakości kształcenia na Uczelni i wyrazili pozytywne zdanie na ten temat. Większość osób obecnych w sali potwierdziła, że ich zajęcia były hospitowane.

W Uczelni istnieje system grantów wewnętrznych, z których środki są wykorzystywane dla promowania rozwoju naukowego pracowników naukowo-dydaktycznych.

Przybyli na spotkanie nauczyciele akademicki wyrażali zadowolenie z funkcjonowania kierunku i z satysfakcją prezentowali perspektywę lepszych warunków pracy w nowych pomieszczeniach w obiekcie budowanym na Błoniach. Zgłaszali fakt często słabego przygotowania kandydatów na studia.

2. Informacja na temat działalności Biura Karier

Biuro karier zatrudnia 3 osoby i dysponuje dobrze wyposażonymi pomieszczeniami w nowym budynku w pobliżu dziekanatu i działu nauczania.

Stwierdzono, że Biuro dobrze działa od 2005 roku tzn. od zatrudnienia obecnej kierowniczk. Biuro obsługuje około 2 tys. absolwentów rocznie. Biuro Karier działa na prawach agencji zatrudnienia (pośrednictwo pracy).

Biuro realizuje swoje zadania poprzez:

- nawiązanie kontaktu ze studentami ostatniego semestru (wizyty na wykładach),
- organizację wiosennych i jesiennych targów pracy, w których uczestniczy około 40 firm,
- opracowywanie i upowszechnianie przewodników do targów pracy,
- realizację w ramach „Programu UE” wsparcia zajęć wyrównawczych, szkoleń i warsztatów autoprezentacji i zakładania firm,
- organizację staży absolwenckich firmach, dofinansowuje rocznie około 35 osób,
- uczestnictwo w systemie monitorowania losów absolwentów,
- prowadzenie strony Internetowej do kontaktów z absolwentami i firmami poszukującymi pracowników.

Biuro funkcjonuje w strukturze „Centrum informacji i transferu technologii”. Biuro Karier ma kontakt z działającą przy Uczelni Radą Społeczno-Gospodarczą.

Brak jest jednak drożności przepływu informacji o absolwentach z dziekanatów do biura karier.

W Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku Białej jest wprowadzony Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia.

W Uczelni działa Biuro Karier, które aktywnie realizuje różne formy promocji absolwentów.

Część IV. Nauczyciele akademicki.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczbę nauczycieli akademickich w Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku przedstawiono w tabeli nr 3. Wynika z niej, że na Wydziale tym zatrudnionych jest łącznie 60 osób, co stanowi 15,1 % kadry naukowo-dydaktycznej Uczelni. Dla osób tych Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. W liczbie tej profesorowie (dwie osoby) stanowią 3,3 %, doktorzy habilitowani (15 osób) stanowią 25,0 %, doktorzy w liczbie 34 osób stanowią 56,7 %, pozostali pracownicy w liczbie dziewięciu osób stanowią 15,0 %. Na podstawie mianowania zatrudnionych jest 51 osób, natomiast pozostałe 9 osób jest zatrudnionych na zasadzie umowy o pracę.

Tabela 3. Liczba nauczycieli akademickich jednostki (według stanu na dzień 14.01.2011 roku)

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy		Dodatkowe miejsce pracy	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	2 (0)	1 (0)	1 (0)	-	-
Doktor habilitowany	15(7)	12 (6)	3 (1)	-	-
Doktor	34 (11)	32 (10)	2 (1)	-	-
Pozostali	9 (0)	6 (0)	3 (0)	-	-
Razem	60 (18)	51 (16)	9 (2)	-	-

Tabela 4. Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku (w nawiasie)

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2006	6 (5)		
2007	3 (1)		1
2008	2 (1)	2 (1)	
2009	2 (1)		
2010	2 (1)	1 (1)	
Razem	15 (9)	3 (2)	1

Dostrzegalny jest regularny rozwój naukowy kadry Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku. W okresie ostatnich pięciu lat 15 osób uzyskało stopień naukowy doktora, 3 stopień naukowy doktora habilitowanego i 1 tytuł naukowy profesora. Godnym podkreślenia jest fakt, iż ponad połowę wszystkich stopni naukowych (prawie 58 %) nadano osobom związanym z ocenianym kierunkiem studiów.

2. Ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

- ocena spełnienia wymagań formalno-prawnych

W raporcie samooceny (tab. 3.1.) Uczelnia przedstawiła wykaz osób zaliczonych do minimum kadrowego wizytowanego kierunku studiów w roku akademickim 2010/2011. Wskazano w nim 18 nauczycieli akademickich: 7 doktorów habilitowanych oraz 11 doktorów. 2 z tych osób zatrudnione są w Uczelni na podstawie umowy o pracę (w tym 1 cudzoziemiec), pozostałe na podstawie mianowania. Dla wszystkich wymienionych w minimum kadrowym nauczycieli akademickich Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy.

Wyszkolenie osób wskazanych do minimum kadrowego (akty nadania tytułu naukowego profesora, stopni naukowych doktora habilitowanego oraz doktora) określono na podstawie dokumentacji osobowej. Przedstawieni do minimum kadrowego nauczyciele akademicy spełniają warunek określony w § 8 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.). Do minimum kadrowego w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich wliczony jest jeden cudzoziemiec spełniający wymagania § 10 ww. rozporządzenia.

Oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, że spełnione są warunki art. 9 pkt. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

We wszystkich teczkach osobowych znajdują się kopie, bądź oryginały dokumentów potwierdzających uzyskanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych.

- ocena spełnienia wymagań merytorycznych,

Do minimum kadrowego Uczelnia wskazała 18 osób, w tym 7 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 11 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora. W grupie doktorów habilitowanych jest dwoje

przedstawicieli nauk technicznych, jeden przedstawiciel nauk chemicznych, trzech przedstawicieli nauk biologicznych i jeden przedstawiciel nauk rolniczych. Wśród nauczycieli akademickich mających stopnie naukowe doktora jest troje przedstawicieli nauk chemicznych, pięcioro przedstawicieli nauk rolniczych, dwoje przedstawicieli nauk biologicznych oraz jedna reprezentantka nauk technicznych. Z powyższego wynika, że zespół nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe ocenianego kierunku reprezentuje wzajemnie uzupełniające się dziedziny nauk, mieszczące się w obszarze kierunku „ochrona środowiska”. Osoby wskazane do minimum kadrowego stanowią ogółem 30 % składu kadrowego Wydziału prowadzącego oceniany kierunek studiów.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku „ochrona środowiska” prowadzi ponadto 38 osób, spośród których jedna ma tytuł naukowy profesora, cztery mają stopnie naukowe doktora habilitowanego, 23 osoby mają stopnie naukowe doktora, a dziesięć osób ma tytuł zawodowy magistra. W grupie tej 26 osób reprezentuje nauki techniczne, jedna nauki biologiczne. Dwie osoby reprezentują nauki fizyczne, dwie reprezentują nauki humanistyczne i dwie nauki ekonomiczne. Trzy inne osoby reprezentują nauki matematyczne, jedna nauki rolnicze, a cztery osoby reprezentują nauki przyrodnicze. W kształcenie na ocenianym kierunku jest więc zaangażowanych łącznie 56 nauczycieli akademickich wobec 60 zatrudnionych na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku.

Do minimum kadrowego studiów I stopnia zalicza się zatem 18 nauczycieli akademickich, w tym: 7 doktorów habilitowanych i 11 doktorów. Minimum kadrowe dla studiów I stopnia jest spełnione. Szczegółową charakterystykę minimum kadrowego podano w Załączniku Nr 5.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla kierunku „ochrona środowiska” do liczby studentów na tym kierunku **jest spełniony**. Stosunek ten nie może być mniejszy niż 1:80 (§ 11 pkt. 8 rozporządzenia w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia). Przy 256 studentach wynosi on około **1:14**.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych

Na kierunku „ochrona środowiska” zajęcia prowadzi 18 nauczycieli akademickich zaproponowanych przez Uczelnię do minimum kadrowego oraz 38 innych nauczycieli akademickich, czyli łącznie 56 osób. Wykształcenie i dorobek naukowy osób stanowiących minimum kadrowe mieszczą się w obszarze nauk wchodzących w zakres kierunku „ochrona

środowiska”. Obciążenie nauczycieli akademickich godzinami zajęć dydaktycznych zaplanowanymi do wykonania na kierunku „ochrona środowiska” zmienia się w granicach od 70 do 161 godzin w grupie profesorów i doktorów habilitowanych oraz od 92 do 260 godzin w grupie doktorów. Wykonanie planu zajęć dydaktycznych w minionym roku akademickim zmieniało się natomiast w pierwszej z tych grup w granicach 33 – 168 godzin, natomiast w drugiej grupie nauczycieli akademickich w granicach 48 - 240 godzin. Dostępność kadry dydaktycznej dla studentów nie budzi zastrzeżeń. Zajęcia z przedmiotów geologia, geomorfologia, hydrologia i ochrona wód podziemnych prowadzi obcokrajowiec.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym

Spotkanie z nauczycielami akademickimi odbyło się 14 stycznia w godzinach popołudniowych. W spotkaniu uczestniczyło ponad 50 osób. W jego części wstępnej przewodniczący zespołu oceniającego przedstawił informację o funkcjonowaniu Państwowej Komisji Akredytacyjnej i procedurach akredytacyjnych. W drugiej części spotkania głos zabierali jego uczestnicy. Ich wystąpienia dotyczyły różnych kwestii związanych z kierunkiem studiów. Poruszano problem zatrudniania absolwentów kierunku, stwierdzając, że w gminach i innych instytucjach przyjmuje się na stanowiska związane z ochroną środowiska osoby nie mające przygotowania z tego zakresu, wskutek czego absolwenci tego kierunku pozostają bez pracy. Wyrażano pogląd o potrzebie uregulowań takich spraw w skali państwowej, stwierdzając potrzebę określenia kryteriów i zasad obsady miejsc pracy związanych z ochroną środowiska. Istnieje bardzo duża skala bezrobocia, o czym świadczy fakt, że w urzędach zatrudnienia jest zarejestrowanych około 30 tys. absolwentów wyższych uczelni.

Stwierdzono też, że w Uczelni istnieje system grantów wewnętrznych, z których środki finansowe są wykorzystywane dla promowania rozwoju naukowego pracowników naukowo-dydaktycznych.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich

Teczki osobowe nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego prowadzone są z należytą starannością i zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji, w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.). Akta zawierają dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. Dokumenty te są ponumerowane i ułożone w porządku chronologicznym, a ich kopie poświadczone za zgodność z oryginałem.

Wszyscy przedstawieni w minimum kadrowym nauczyciele akademicy posiadają aktualne orzeczenia lekarskie oraz zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Akty mianowania i umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów, jak również o zatrudnieniu w Uczelni jako w podstawowym (lub dodatkowym) miejscu pracy, stanowiący Załącznik nr 2 do Uchwały Nr 828/2008 Prezydium PKA z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów oceny spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego, na poziomie studiów I i II stopnia (z późn. zm.). Oświadczenia podpisane zostały na początku bieżącego roku akademickiego.

Spełnione są formalne warunki dotyczące minimum kadrowego dla ocenianego kierunku studiów. Nauczyciele akademicy zaliczeni do minimum kadrowego kierunku „ochrona środowiska” prowadzą na tym kierunku, wymaganą rozporządzeniem MNiSW z dn. 27 lipca 2006, liczbę godzin dydaktycznych.

Do minimum kadrowego zaliczono 18 nauczycieli akademickich w tym: 7 doktorów habilitowanych i 11 doktorów. Minimum kadrowe dla studiów I stopnia jest spełnione.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku posiadają kompetencje merytoryczne odpowiednie do prowadzonych przez nich przedmiotów kształcenia, ich dorobek naukowy jest na ogół zgodny z treściami prowadzonych przedmiotów.

Proporcja liczby studentów kierunku do liczby nauczycieli akademickich minimum kadrowego wynosząca około 14:1 jest korzystna i zgodna z wymogami rozporządzeniem MNiSW z dnia 27 lipca 2006 roku w sprawie warunków, jakim powinna odpowiadać uczelnia, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Akta osobowe nauczycieli akademickich prowadzone są w sposób poprawny.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania

Wydział Nauk o Materiałach i Środowisku Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku Białej jest zaliczony przez Radę Nauki MNiSzW do IV kategorii poziomu naukowego, a Rada Wydziału nie ma uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora w dyscyplinie ochrona środowiska. Posiada natomiast uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w dyscyplinie włókiennictwo.

Na kierunku „ochrona Środowiska” prowadzone są badania z zakresu następujących siedmiu grup tematycznych:

- Technologia wody i ścieków.
- Usuwanie siarczanów i siarczków oraz metali ciężkich ze ścieków.
- Odpylanie gazów przemysłowych.
- Procesy hydrologiczne w zlewniach rzek i potoków.
- Ochrona wód i ekosystemów wodnych.
- Ekologia, geobotanika i biologia konserwatorska.
- Środowiskowe i demograficzne podstawy zrównoważonego rozwoju terenów górskich.

Badania te są finansowane przez MNiSW w ramach dziesięciu grantów, przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Krajowe Środki Publiczne oraz przez dwa granty wewnętrzne ATH.

Na badania związane z ochroną zasobów środowiska wydatkowano w 2007 roku 17,3 % środków, w 2008 roku 17,9 % środków, a w 2009 roku 28,6 % środków finansowych Wydziału przeznaczonych na cele naukowe.

W latach 2007-2009 wykonano na Wydziale w ramach badań statutowych 66 prac, z których 22 prace (33,3 %) były związane z ochroną i inżynierią środowiska. Zakończono także 81 tematów badań własnych, w których udział prac związanych z ochroną i zrównoważonym użytkowaniem zasobów środowiska wynosił 45,7 % (37 tematów).

Wyniki badań są publikowane w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej, w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, w czasopismach o zasięgu co najmniej krajowym oraz w czasopismach o zasięgu lokalnym. W latach 2007-2009 pracownicy Wydziału opublikowali łącznie 267 prac naukowych, z tego około 20 % stanowią artykuły zamieszczone w czasopismach z listy filadelfijskiej, 31 % artykułów naukowych ukazało się w czasopismach o zasięgu co najmniej krajowym i 31 % dorobku publikacyjnego stanowią monografie i rozdziały w monografiach oraz w pracach zbiorowych. Prace związane tematycznie z ochroną środowiska stanowią około 50 % dorobku publikacyjnego Wydziału.

Nauczyciele akademicki z kierunku ochrona środowiska uczestniczyli we wspomnianym okresie w dwu międzynarodowych programach badawczych, a mianowicie w programie „Research and Application of new Technologies in Wastewater and Municipal Solid Waste Disposal in Ukraine, Sweden and Poland” (VISBY Programme – Project and Networks, Swedish Institute decision 01707/2005,015600/2006; oraz w Programie Ramowym Uniwersytetu Bałtyckiego, w ramach którego są organizowane kursy 160 uczelni z Regionu Bałtyckiego, koordynowane wspólnie z Uniwersytetem w Uppsali. Instytut Ochrony i Inżynierii Środowiska prowadzi kurs z zakresu Zrównoważonej Gospodarki Wodnej.

Wydział uczestniczy także w konsorcjach naukowych, a mianowicie: w Śląskim Centrum Zaawansowanych Technologii, które są koordynowane przez Politechnikę Śląską oraz

w konsorcjum Centrum Zaawansowanych Technologii Przyjaznych dla Środowiska PRO HUMANO TEX.

Publikacyjny dorobek naukowy oraz dane o finansowaniu badań prowadzonych na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku przedstawiono w Załączniku Nr 6.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych.

W Uczelni istnieją 23 koła naukowe, w tym cztery na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku. Trzy z tych kół związane są z kierunkami „ochrona środowiska” i „inżynieria środowiska”. Są to: „Koło Naukowe Hydrologów”, „Koło Naukowe Inżynierów Środowiska” oraz „Koło Naukowe Studentów Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku EKOFILUS”. Członkowie tych kół uczestniczą w badaniach prowadzonych na Wydziale oraz są współautorami publikacji naukowych. Organizują wyjazdy terenowe, spotkania z wykładowcami, z przedstawicielami firm, obozy naukowe, zajęcia doszkalcące oraz inne. Są współorganizatorami i uczestnikami krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych. W zakres działalności kół naukowych wchodzi tematy związane z hydrologią, inżynierią środowiska, nauką o materiałach i środowisku. Dwa koła naukowe mają swoje strony internetowe, z których można dowiedzieć się więcej na temat działalności członków koła. W ramach swojej działalności koła naukowe organizują spotkania naukowe z wykładami, spotkania z przedstawicielami firm, w których studenci mogą odbywać staże, praktyki i obozy naukowe. Ponadto członkowie kół uczestniczą w wyjazdowych ogólnopolskich konferencjach kół naukowych. Wyjazdy i inne projekty realizowane przez członków kół naukowych są finansowane ze środków Dziekana Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Wydział Nauk o Materiałach i Środowisku współpracuje z uczelniami i ośrodkami naukowo-dydaktycznymi w Belgii, Republice Czeskiej, Danii, Finlandii, Rosji, Słowacji, Stanach Zjednoczonych, na Węgrzech i we Włoszech. Z instytucjami tymi rozwiązuje problemy badawcze dotyczące zastosowania nowych technologii w oczyszczaniu ścieków, ze skutkami piętrzenia wody rzek, jezior i zbiorników wodnych, z zastosowaniem metod biotechnologicznych w produkcji wyrobów z celulozy oraz ochrony mchów i wątrobowców. Z Politechniką Łódzką rozwiązywany jest problem biodegradowalności wyrobów włóknistych – „BIOGRATEX”, natomiast wspólnie z zabrzańskim oddziałem Polskiej Akademii Nauk prowadzony jest temat „Polimerowe chirurgiczne systemy resorbowalne z pamięcią kształtu – MEMSTENT”.

Staraniem Wydziału zorganizowano w latach 2007-2010 kilka konferencji międzynarodowych. W 2007 r. były to dwie konferencje poświęcone włóknom polimerowym, chemicznym i tekstyliom oraz strukturze polimerów. W 2008 roku zorganizowano konferencję międzynarodową na temat: „Zapobieganie zanieczyszczaniu i degradacji środowiska”. Przedmiotem krajowej konferencji zorganizowanej w 2009 roku były: „Geotekstyli w budownictwie i ochronie środowiska - Szkoła metod projektowania z zastosowaniem geotekstyliów”, natomiast tematem XVI Konferencji Międzynarodowej zorganizowanej w 2010 r. było „Zapobieganie zanieczyszczeniu, przekształcaniu i degradacji środowiska”.

Wydział podpisał umowy w sprawie wymiany międzynarodowej studentów z czternastoma partnerami zagranicznymi. W latach 2006-2010 w ramach programu ERASMUS 20 studentów Wydziału wyjechało do uczelni czeskich, włoskich i fińskich. W okresie tym Wydział gościł także studentów z Czech, Turcji i Węgier w liczbie 15 osób. Studenci ci reprezentowali jednak kierunki „inżynieria środowiska” i „włókiennictwo”, a żaden z nich nie był studentem kierunku „ochrona środowiska”.

W latach 2007-2010 w ramach LLP Erasmus odbyło się 12 wyjazdów pracowników Instytutu Inżynierii i Ochrony Środowiska, odpowiedzialnego za wizytowany kierunek studiów, a Wydział gościł 3 wykładowców z Uniwersytetu w Ostrawie.

Na Wydziale prowadzona jest działalność naukowa tematycznie związana z kierunkiem studiów ochrona środowiska, a wyniki badań publikowane są w wydawnictwach o zasięgu międzynarodowym, ogólnokrajowym i lokalnym.

W Uczelni działają studenckie koła naukowe, z których trzy są związane z ocenianym kierunkiem studiów.

Uczelnia współpracuje z zagranicznymi ośrodkami naukowymi i prowadzi międzynarodową wymianę studentów.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku

Na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku studiuje 987 studentów, w tym 671 na studiach stacjonarnych i 316 na studiach niestacjonarnych. Są oni kształceni i obsługiwani przez sześćdziesięcioosobowy zespół pracowników, w którym 51 osób jest nauczycielami akademickimi. Do dyspozycji mają oni 15 sal wykładowych i seminaryjnych łącznie na 800 miejsc. Sale wykładowe są wyposażone w rzutniki multimedialne, w rzutniki do foliogramów oraz w inne urządzenia wykorzystywane podczas zajęć. Ponadto, część zakładów dysponuje własnymi salami, przeważnie na 20-30 miejsc. Ćwiczenia są prowadzone w 31 laboratoriach naukowo-badawczych, naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych.

Bazę dydaktyczną kierunku „Ochrona Środowiska” stanowi 13 laboratoriów, z których większość jest wyposażona w aparaturę pozwalającą prowadzić badania na światowym poziomie. Dysponują one m.in. ośmioma spektrofotometrami, w tym spektrofotometrem absorpcji atomowej AAS Perkin Elmer, spektrofotometrem UV-Vis „Evolution 600” z kulą całkującą wyposażoną w fotopowielacz oraz inne ich modele; chromatografem gazowym Hewlett Packard 6890; urządzeniem do kompleksowej analizy dźwięku i drgań SWAN 912; spektrofotometrem Nicole 6700 z mikroskopem Continuum doposażonym w przystawkę fotoakustyczną MTEC -300; elektronowym mikroskopem skaningowym JSM 5500 LV i JSM 15 JOEL; szerokokątnym dyfraktometrem rentgenowskim HZG-4 oraz inną nowoczesną aparaturą. Wykaz sprzętu i aparatury wykorzystywanej do prowadzenia zajęć dydaktycznych i badań naukowych zawarto w załączniku 6b do Raportu Samooceny.

Dostęp do komputerów i Internetu zapewnia nauczycielom akademickim i studentom sieć komputerowa administrowana przez Akademickie Centrum Informatyki (ACI). Centrum jest podłączone do Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej, a za jej pośrednictwem do sieci PIONIER i Internetu. W pracowniach komputerowych łącznie jest około 300 stanowisk. Do Internetu studenci mają dostęp w laboratoriach komputerowych oraz w specjalnie przygotowanych salach, które wyłączono z zajęć. Studenci mający osobiste komputery przenośne mogą korzystać bezpłatnie z sieci bezprzewodowej. Mogą też bezpłatnie założyć na serwerze uczelnianym skrzynkę poczty elektronicznej i udostępniać własne strony WWW. Z pomocą sieci studenci mają dostęp do Internetowego Systemu Obsługi Studenta Ems (wirtualny dziekanat), do platformy eLearning’owej (Uczelnia), wspomagającej tradycyjne nauczanie oraz do katalogu bibliotecznego i baz danych.

Wydział Nauk o Materiałach i Środowisku dysponuje trzema pracowniami komputerowymi. Są to: 1) Laboratorium Zastosowań Informatyki w Ochronie i Inżynierii Środowiska z dziesięcioma komputerami (sala nr 315), przeznaczone do zajęć z ochrony powietrza, hydrologii, gospodarki wodnej i meteorologii; 2) Dydaktyczne Laboratorium Komputerowe wyposażone w 13 komputerów (sala nr 214) przeznaczone do zajęć z informatyki i ochrony powietrza; 3) Ogólnodostępne Laboratorium Komputerowe z ośmioma komputerami dostępne dla studentów w godzinach 8⁰⁰-15⁰⁰. Wszystkie komputery w tych trzech salach są wyposażone w podstawowe oprogramowanie i podłączone do Internetu.

Biblioteka Główna posiada około 92 tys. woluminów wydawnictw zwartych, około 7 tys. woluminów czasopism oprawionych oraz około 42 tys. zbiorów specjalnych. Biblioteka Główna wraz z trzema czytelniami wydziałowymi tworzą uczelnianą sieć informacyjno-biblioteczną. Razem ze Śląską Biblioteką Cyfrową tworzy ona wspólną platformę cyfrową. Czytelnicy mają możliwość korzystania z katalogu on line.

Biblioteka umożliwia dostęp do pełnych tekstów czasopism elektronicznych w wyniku podpisanych umów z konsorcjami EIFL-EBSCO, Elsevier-Science Direct, Springer Link, Emerald Management 95, American Chemical Society oraz CEEOL – Central and Ekstern

European Online Library. Czasopisma elektroniczne z bazy EILF-EBSCO są także dostępne z komputerów prywatnych. Możliwy jest również dostęp do pełnych tekstów książek platformy Knovel Library z następujących dziedzin: *Industrial Engineering and Engineering Management, Civil Engineering and Construction Materiale, Environment and Environmental Engineering, Mechanics and Mechanical Engineering, Safety and Industrial Hygiene* oraz *Textiles*.

Zbiory są udostępniane osobom zainteresowanym w pięciu czytelnich Biblioteki Głównej, w Wypożyczalni oraz w Oddziale Informacji Naukowej. W wyniku prenumeraty i wymiany, Biblioteka Główna otrzymuje 359 tytułów czasopism, w tym 50 z zakresu ochrony środowiska i dziedzin pokrewnych.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych

Budynek Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku nie jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wynika to jednak z jego specyfiki, jest to bowiem zaadaptowany budynek pofabryczny. Należy jednak wziąć pod uwagę fakt, iż w niedalekiej przyszłości budynek ten przestanie być użytkowany, ponieważ Wydział zostanie przeniesiony do nowego Campusu ATH. Obecnie Uczelnia realizuje inwestycję budowlaną, polegającą na wzniesieniu nowych obiektów budowlanych w jednym miejscu, stwarzającej możliwość zgromadzenia wszystkich wydziałów w Campusie ATH. Wznoszone obiekty będą w pełni dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo i niewidomych, wyposażone w odpowiednią liczbę miejsc parkingowych. Obecnie liczba miejsc parkingowych jest bardzo mała, głównie przeznaczona dla pracowników Wydziału i Uczelni.

Sale wykładowe są wyposażone w niezbędny sprzęt multimedialny – rzutniki, ekrany. Sale nie są klimatyzowane, nie ma w nich sprzętu nagłaśniającego, a sama ich wielkość i wygoda jest zdecydowanie niewystarczająca. Laboratoria komputerowe są wyposażone w dobrej jakości sprzęt, oprogramowanie również nie budzi zastrzeżeń. Przerwy między zajęciami studenci mogą spędzać w stołówce mieszczącej się w budynku Wydziału, jak i na korytarzach, dobrze wyposażonych w ławki i stoliki.

Akademia Techniczno – Humanistyczna dysponuje dwoma domami studenckimi, w których mieszka około 200 studentów z wszystkich wydziałów. Jak wynika z relacji członków samorządu studenckiego taka liczba miejsc w zupełności wystarcza na potrzeby studentów Uczelni, bowiem zdecydowana ich większość pochodzi z Bielska Białej i okolic, w związku z czym mieszkają oni w domach rodzinnych. Standard akademików jest zadowalający, a lokalizacja również nie stwarza problemu logistycznego. Domy studenckie są wyposażone w pralnie, suszarnie, salki telewizyjne, sale sportowe.

W kwestii zaplecza sportowego studenci również wypowiadają się w bardzo pochlebny sposób. Uczelnia dysponuje własnym, bardzo dobrze rozwiniętym zapleczem rekreacyjnym.

Uczelnia dysponuje wystarczającą bazą dydaktyczną, zapewniającą właściwe warunki kształcenia, w tym niezbędne laboratoria specjalistyczne z wystarczającym wyposażeniem. Wystarczające są również zasoby biblioteczne oraz zapewniony studentom właściwy dostęp do podręczników i czasopism.

Stan techniczny pomieszczeń jest dobry, ale większość z nich wymaga przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych, instalacji nagłośnienia, poprawy warunków mikroklimatu i komfortu użytkowania. Możliwość poprawy stwarza budowa nowego Campusu ATH.

W opinii studentów sale dydaktyczne są dobrze wyposażone w niezbędny sprzęt multimedialny, rzutniki, ekrany, a pracownie komputerowe są wyposażone w dobrej jakości sprzęt i oprogramowanie. Uczelnia stwarza również wystarczające zaplecze socjalne.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Samorząd Studencki Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku swoją działalność realizuje w zakresie zarówno pomocy socjalnej, dydaktyce, a także kulturalnym. Środki finansowe na swoją działalność czerpie zarówno od Władz Uczelni, jak i zaprzyjaźnionych firm sponsorujących organizowane przez samorząd wydarzenia kulturalne.

Władze Wydziału przeznaczyły do dyspozycji samorządu pomieszczenie biurowe, które zostało wyposażone odpowiednio do potrzeb organizacji. Samorząd posiada komputer stacjonarny, dwie drukarki, a także telefon z możliwością wykonywania połączeń z numerami spoza Uczelni.

Studenci stanowią w składzie Rady Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku ponad 20%, co wypełnia przepisy art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Skład Senatu wymaga jednak uzupełnienia o jednego przedstawiciela studentów (art. 61 ust. 3).

Samorząd współpracuje z Biurem Karier Akademii Techniczno–Humanistycznej, dzięki czemu może aktywnie współorganizować semestralne Targi Pracy, certyfikowane szkolenia z zakresu zarządzania czasem, autoprezentacji, budowania zespołu itp. Ponadto Biuro Karier aktywnie poszukuje miejsc pracy, praktyk i stażów dla studentów poszczególnych kierunków.

Samorząd opiniuje plany studiów kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku i aktywnie współpracuje z Kołami Naukowymi, współorganizując z nimi różnego rodzaju akcje. W ramach swojej działalności organizują oni Juwenalia Bielska – Białej, Studenckie Czwartki w klubie „Pomarańcza”, Studenckie Środy z przeglądami kapel studenckich, Studenckie Wtorki w klubie „Labirynt”, Otrzęsiny I roku, „Posesyjny zjazd na byle czym – Bez Kitu”. Ponadto starają się założyć pierwszy w Polsce Akademicki Klub Kibica, a także reaktywowano Akademicki Klub Przewodników Górskich.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Na Wydziale Nauk o Materiałach i Środowisku funkcjonuje Komisja Stypendialna, która działa w oparciu o zasady zawarte w Regulaminie pomocy materialnej Akademii Techniczno-Humanistycznej. Skład tej Komisji jest zgodny z art.177 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

O podziale Funduszu Pomocy Materialnej decyduje odpowiedni w swych kompetencjach Prorektor. Podział ten jest przyjmowany poprzez poddawanie go pod głosowanie Senatu Akademii Techniczno-Humanistycznej, po uprzednim zaakceptowaniu propozycji Prorektora przez Samorząd Studencki, o czym nadmieniam art. 174 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

W czasie spotkania studenci wyrazili opinię, iż pomoc socjalna nie była w minionym roku akademickim wypłacana terminowo. W obecnym roku sytuacja uległa poprawie, opóźnienia mają miejsce jedynie w pierwszych miesiącach studiowania (październik i listopad), i odpowiada ich potrzebom. Ustanowione przez Samorząd Uczelniany i Władze Uczelni progi stypendiów socjalnego, mieszkaniowego i na wyżywienie są satysfakcjonujące – łącznie mogą łącznie wynosić nawet do 1100 zł miesięcznie. Zapomogi losowe są wypłacane rzadko, ponieważ studenci mają niską świadomość w kwestii tej formy pomocy socjalnej, niemniej jednak jednorazowo taka pomoc w uzasadnionym przypadku może osiągać wysokość nawet 1000 zł.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W spotkaniu z zespołem oceniającym wzięło udział około 100 studentów – przedstawicieli kierunku „ochrona środowiska”, samorządu studenckiego oraz kół naukowych. Opinie dotyczące wyboru studiów były bardzo podzielone – połowa osób obecnych na spotkaniu była zadowolona z wybranego kierunku „ochrona środowiska”, podczas gdy druga połowa zdecydowanie stwierdziła, iż wybranie tego kierunku studiów było decyzją chybioną. Zdaniem studentów poziom kształcenia jest zadowalający.

W odczuciu studentów pomoc materialna oferowana przez Uczelnię jest dostatecznie dobrze rozwinięta, wysokość pobieranych stypendiów jest wystarczająca. Przyznawanie miejsc w domach studenckich opiera się o jasno określone kryteria. W opinii obecnych na spotkaniu osób, uzyskanie miejsca w domu studenckim Akademii Techniczno – Humanistycznej nie stanowi problemu.

Biblioteka jest wyposażona w stopniu zaspokajającym potrzeby studentów Wydziału Nauk o Materiałach i Środowisku. Ponadto Wydział dysponuje własną biblioteką, w której można zdobyć pozycje, których brak w bibliotece głównej.

Stan domów studenckich jest satysfakcjonujący, są one dostatecznie dobrze wyposażone i dostosowane do potrzeb osób w nich mieszkających.

W opinii studentów Samorząd Wydziałowy nie działa zbyt aktywnie. Nie wiedzą, kto zasiada w Wydziałowej Radzie Samorządu. Nie są w stanie określić zakresu kompetencji swoich kolegów. Jedyną wiedzą, jaką dysponują, to jakie imprezy kulturalne są przez Samorząd organizowane. Doceniali ich wysoki poziom, atrakcyjność i fakt, że w większości są to wydarzenia bezpłatne.

Wyjazdy międzynarodowe są zdaniem studentów nieatrakcyjne. Głównym utrudnieniem wyjazdów zagranicznych są wysokie koszty i niska znajomość języka obcego, który prowadzony w pierwszych semestrach studiowania obejmuje treści słownictwa ogólnego, a nie specjalistycznego, co nie daje podstaw do swobodnego porozumiewania się w zagranicznej Uczelni.

Studenci zwracali uwagę na problem ze znalezieniem miejsc odbycia praktyki. Biuro karier nie dysponuje dostatecznie dużą liczbą propozycji dla kierunku, a Władze Wydziału nie pomagają studentom w ich znalezieniu. Ponadto studenci informowali o problemach ze znalezieniem pracy w zawodzie – zbyt wielu jest absolwentów ocenianego kierunku w stosunku do miejsc pracy na rynku, w związku z czym odradzaliby potencjalnym przyszłym studentom studiowanie „ochrony środowiska”.

W Uczelni działa Samorząd Studencki, który współpracuje z Władzami Wydziału oraz z działającymi na Uczelni studenckimi kołami naukowymi.

Studenci stanowią ponad 20% składu Rady Wydziału. Skład Senatu Uczelni wymaga uzupełnienia o przedstawiciela studentów.

W odczuciu studentów pomoc materialna oferowana przez Uczelnię jest dostatecznie dobrze rozwinięta, wysokość pobieranych stypendiów jest wystarczająca, a przyznawanie miejsc w domach studenckich opiera się o jasno określone kryteria.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Album studenta prowadzony jest w formie elektronicznej centralnie dla całej Uczelni, zgodnie z § 9 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634 z późn. zm.). Numer albumu przypisany jest studentowi na wszystkich kierunkach i stopniach studiów

realizowanych przez studenta w Uczelni, odpowiada też numerowi wpisanemu w indeksie studenta i w legitymacji studenckiej.

Księga dyplomów – prowadzona jest centralnie, tradycyjnie w formie papierowej, zgodnie z § 11 ust. 3 ww. rozporządzenia. Numer dyplomu w księdze dyplomów jest jej liczbą porządkową. Analiza losowo wybranych **teczek osobowych** studentów: nowo przyjętych, powtarzających, przebywających na urlopie, przeniesionych do innej uczelni, skreślonych z listy studentów oraz absolwentów wykazała, iż w większości zawierają one wymagane dokumenty, zgodnie z wymienionym wyżej rozporządzeniem.

Indeksy – zastrzeżenie budzi jedynie niespełnienie warunku dotyczącego wpisywania liczby punktów ECTS.

Karty okresowych osiągnięć studenta prowadzone są prawidłowo.

Protokoły zaliczenia przedmiotu prowadzone są na ogół poprawnie, zaleca się zmianę nazwy dokumentu.

Protokoły egzaminu dyplomowego prowadzone są prawidłowo.

Dyplomy i suplementy. Dyplomy sporządza się prawidłowo, w wymaganym przepisami terminie trzydziestu dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego. Termin wydania dyplomu i suplementu jest tożsamy. Numer dyplomu wpisywany jest właściwie.

Wysokość opłat pobieranych za wydawane dokumenty zgodna jest z § 20 ust. 2 przywołanego wyżej rozporządzenia.

Dokumentacja toku studiów prowadzona jest poprawnie. W zakresie stwierdzonych, niewielkich zastrzeżeń - wskazane jest uzupełnienie i dostosowanie sposobu prowadzenia dokumentacji do obowiązujących przepisów prawa.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		X			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania			X		
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		X			
Cz. II	Efekty kształcenia			X		

Cz. V	Badania naukowe		X			
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
Cz. VI	Baza dydaktyczna		X			
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		X			
Cz. I, IV, VII	Kultura prawna uczelni i jednostki			X		
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem			X		
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia			X		

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce.

Uczelnia ma ustabilizowaną pozycję w obszarze edukacji i kształcenia zawodowego w regionie śląskim. Jest chętnie wybierana i ma dobrą opinię wśród studentów. Dysponuje dobrą bazą. Kształci na ogół zgodnie ze standardami, a także oferuje kształcenie specjalnościowe, uwzględniające aktualne zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy. Z uwagi na niż demograficzny i dużą konkurencję innych uczelni, prowadzących kierunek „ochrona środowiska” liczba studentów nie jest duża. Dalsze utrzymanie kierunku będzie zależało od skutecznej promocji Uczelni i zapewnienia kształcenia na odpowiednio wysokim poziomie, a także od umiejętności skutecznego rekrutowania kandydatów na studia.

W odpowiedzi na raport władze Uczelni zawarły liczne wyjaśnienia i informacje. Wskazują one na podjęcie właściwych działań zmierzających do usunięcia opisanych w raporcie mankamentów i wprowadzenia zmian doskonalących kształcenie (m. in. podjęto działania zmierzające do uzupełnienia składu Senatu w drodze wyborów uzupełniających, zmodyfikowano program studiów, poprawiono niektóre sylabusy, usprawniono organizację i zaliczanie praktyk, zadeklarowano dostosowanie czasu pracy dziekanatu do potrzeb studentów i korzystne dla studentów zmiany rozkłady zajęć na studiach niestacjonarnych i inne), ale nie zmienia to syntetycznej oceny zawartej w tabeli 5.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego

Prof. dr hab. Stanisław Kondracki